

Lectura fàcil

Itinerari

Cromatismes

De l'exposició

“La Col·lecció de l'IVAM fins hui”

IVAM

EXEMPLAR DE CONSULTA
TORNA'M A L'EIXIDA

L'**IVAM** vol que les persones amb dificultats de comprensió tinguin accés a la cultura.

Per això fa anys que treballa amb Plena inclusió Comunitat Valenciana. Aquesta organització treballa pels drets de les persones amb discapacitat intel·lectual.

Plena inclusió Comunitat Valenciana ajuda l'**IVAM** a posar en marxa el seu pla d'accessibilitat universal.

L'equip d'accessibilitat cognitiva de Plena inclusió Comunitat Valenciana ha adaptat i validat aquest document en lectura fàcil.

La lectura fàcil és una forma d'escriure textos de manera més senzilla perquè es compreguen millor.

La lectura fàcil és bona per a moltes persones. Per exemple:

- Persones amb discapacitat intel·lectual.
- Persones que venen d'altres països i no coneixen l'idioma.
- Turistes.
- Persones majors.
- O persones a les quals els costa llegir.

IVAM: és el nom d'aquest museu. I significa Institut Valencià d'Art Modern.

La Col·lecció de l'IVAM fins hui

és el títol d'una exposició que mostra un conjunt d'obres que són de l'IVAM.

Pots veure aquesta exposició de 2 formes:

- Visitar les diferents sales i veure totes les obres que formen l'exposició.
- Triar un **itinerari** i veure només les obres que formen part d'eixe **itinerari**.

L'exposició té 4 **itineraris** diferents.

En aquest document tens l'explicació de l'**itinerari** que es diu **Cromatismes**.

La paraula cromatisme significa conjunt de colors.

I l'**itinerari Cromatismes**

ens mostra que el color és molt important en l'art.

Aquest itinerari recorre un conjunt d'obres dels segles 20 i 21.

I ens explica que els artistes usen el color en les seues obres per a expressar bellesa i sensacions. I també per a construir missatges.

Itinerari: és un recorregut pel museu, que mostra diverses obres sobre un mateix tema.

Les obres de l'**itinerari Cromatismes** les trobaràs perquè tenen aquest dibuix de color verd en el terra de la sala.

I les obres en lectura fàcil de cada **itinerari** les trobaràs perquè també tenen aquest dibuix en el terra de la sala.

Has de buscar els dos dibuixos junts per a trobar les obres en Lectura Fàcil.

El color ha sigut molt important en la història.
Alguns filòsofs ja reflexionaven sobre el color
i com afectava les persones.

Alguns d'aquests filòsofs van ser:

- Kant.
- Goethe.
- Wittgenstein.

També alguns científics van investigar
sobre els colors.
Per exemple, el científic Isaac Newton.

A la fi del segle 19, els artistes
coneixien els estudis dels filòsofs
i dels científics.
Els artistes van començar a usar
els colors d'una altra manera
en els nous estils d'art.

Per exemple:

- Estils d'Avantguarda.
Les Avantguardes van ser
noves maneres de fer art.
Eren diferents dels estils que existien abans.
- No acceptaven els estils d'abans.
- Estil abstracte.
Aquest estil de fer art no pinta
la realitat tal com la veiem.
Usa línies, formes i colors.

Des d'aquell moment, el color ha sigut molt important en l'art modern i en l'art contemporani. L'art contemporani és l'art més recent.

Recorregut

Aquesta exposició està en les galeries 4 i 5. Cada galeria té 5 sales. Per a passar d'una galeria a una altra travessaràs unes portes. Visitaràs un total de 10 sales.

Veuràs noms d'algunes obres que són un poc complicats. I alguns estan en un altre idioma.

No busques el significat del títol. Allò més important és que entengues l'obra i el missatge que ens envia el seu artista.

SALA 1

El color guanya importància

Abans del segle 20, els artistes usaven el color per a pintar la realitat.

A principis del segle 20 el color guanya més importància.

I els artistes usen el color per a:

- Expressar emocions.
- Organitzar les imatges.
- Canviar la forma en què veiem les coses.

A la sala 1 hi ha 2 obres en lectura fàcil.

■ Artista: María Blanchard.

Títol de l'obra: **Bodegón oval.**

De l'any 1925.

Aquesta obra segueix l'estil del cubisme.

El cubisme té les següents característiques:

- Usa pocs colors.
Com els **ocres**, els grisos i els verds apagats.
- Mostra els objectes des de diferents punts de vista.
- Mostra els objectes partits en diferents figures geomètriques.
- Inventa un espai dins del quadre.

■ Artista: Hans Richter.

Títol de l'obra: **Dada – Kopf.**

De l'any 1917.

Artista: María Blanchard.

Títol de l'obra: **Bodegón oval.**

De l'any 1925.

Ocre: és un color paregut al color groc.

Artista: Hans Richter.

Títol de l'obra: **Dada – Kopf.**

De l'any 1917.

És una obra que segueix l'estil
dels retrats dadaistes:

- Els artistes dadaistes creaven les seues obres de manera automàtica, quasi sense pensar. Com si estigueren en un somni.
- Dividixen les figures en formes geomètriques. Com ara quadrats, cercles o triangles.
- Organitzen aquestes figures amb diferents colors.

SALA 2

La importància del color en el disseny

Durant els primers anys del segle 20,
el color s'usa en el disseny, la publicitat
i la comunicació visual.

El color servix per a comunicar millor
els missatges.

Hi ha 3 moviments d'**Avantguarda** que són:

- El Constructivisme rus
- La Bauhaus
- De Stijl i el disseny funcional.

Avantguarda: estils nous i molt moderns. No acceptaven els estils que els artistes feien abans.

Els artistes del Constructivisme rus
usaven 3 colors que cridaven
molt l'atenció:

- El roig.
- El negre.
- El blanc.

Usaven aquests colors per a ordenar
les seues idees i transmetre missatges polítics.
El roig és un color associat amb el socialisme.
I el blanc i el negre ajuden a generar contrast.

La Bauhaus va ser una escola d'art.
Els professors més importants
d'aquesta escola van ser:

- Johannes Itten.
- Josef Albers.
- Vassili Kandinski
- Paul Klee.
- László Moholy-Nagy.

Els van estudiar la relació entre els colors,
les formes i allò que veiem.

Els van ensenyar que el color
servix per a expressar sentiments
i crear dissenys que tenien una funció.

Els artistes De Stijl buscaven
que els missatges foren fàcils d'entendre.
I per a això utilitzen 3 colors:

- El roig.
- El groc.
- El blau.

Aquests 3 colors es diuen colors primaris.
I els usen amb el to adequat
i de forma ordenada
perquè els missatges es lligen bé.
En recórrer la sala,
veuràs dissenys amb eixos colors.

SALA 3

El color en l'art abstracte

Durant els primers anys del segle 20, els artistes van usar el color per a crear coses noves.

Els artistes no representaven de manera directa la realitat.

Ara utilitzen el color per a:

- Expressar moviment.
- Organitzar l'espai del quadre.
- Buscar noves maneres de mirar l'art.

A la sala 3 hi ha 3 obres en lectura fàcil.

■ Artista: Sonia Delaunay.

Títol de l'obra: **La Prose du Transsibérien et de la petite Jehanne de France.**

De l'any 1913.

Ella usa el color per a crear dibuixos amb ritme i moviment.

Les seues obres mostren una època de molts canvis.

Els orfistes eren artistes que usaven colors primaris per a crear sensació de moviment.

Artista: Sonia Delaunay.
Títol de l'obra: **La Prose du Transsibérien et de la petite Jehanne de France.**
De l'any 1913.

■ Artista: Jean Arp.

Títol de l'obra: **Coquille Nuage.**

De l'any 1932.

L'artista usa el color blanc
per a crear un espai tranquil,
amb figures geomètriques molt simples.
Ell centra l'atenció en les formes i la llum.
Aquesta obra no és una escultura com les altres.
Ni tampoc és una pintura com les altres.
Sembla una escultura i una pintura
al mateix temps.

Artista: Jean Arp.

Títol de l'obra: **Coquille Nuage.**

De l'any 1932.

■ Artista: Bart van der Leek.

Títol de l'obra: **Drei Grazien.**

De l'any 1933.

L'artista usa els colors primaris
i les formes simples.
Crea una pintura ordenada, clara i neta.

Artista: Bart van der Leek.

Títol de l'obra: **Drei Grazien.**

De l'any 1933.

Els autors que usaven aquesta tècnica
seguien les normes del Neoplasticisme,
que significa que l'art ha de ser simple
i crear equilibri.

SALA 4

El color després de la Segona Guerra Mundial

Després de la Segona Guerra Mundial,
els artistes van estudiar el color
de formes diferents.

Alguns artistes van usar el color per a expressar emocions i estudiar l'espai. I als Estats Units, aquest estil artístic es va dir Expressionisme Abstracte.

Altres artistes van utilitzar materials naturals per a parlar sobre els records, el territori i l'ésser humà.

Aquests artistes no seguien les normes de la pintura tradicional i van usar materials com l'arena. A Europa, aquest estil artístic es va dir Informalisme.

A la sala 4 hi ha 2 obres en lectura fàcil:

- Autor: Hans Hofmann.
Títol de l'obra: **Scintillating Red.**
De l'any 1962.

Aquest artista va crear una teoria que es deia Push and Pull.

El nom d'aquesta teoria en espanyol significa Espentar i tirar. Segons aquesta teoria, els colors càlids sembla que s'apropen als nostres ulls. Alguns colors càlids són el roig, el taronja i el groc.

Autor: Hans Hofmann.
Títol de l'obra: **Scintillating Red.**
De l'any 1962.

I alguns colors freds
sembla que s'allunyen dels nostres ulls.
Alguns colors freds són el blau,
el verd i el violeta.

En el quadre hi ha una gran taca roja,
un rectangle verd i un rectangle blau.
Aquestes formes i colors donen una sensació
de moviment i profunditat dins del quadre.

■ Autor: Jean Dubuffet.

Títol de l'obra: **Missions secrètes.**

De l'any 1953.

Aquest artista va inventar l'Art Brut,
un art que buscava ser més pur,
més autèntic.

Les persones que feien Art Brut
no havien anat a escoles d'art.
Feien un art més lliure,
que no tenia normes.
Imitaven la manera de pintar dels xiquets.
Perquè eixa manera de pintar era més pura.

Aquest artista va usar terra i materials senzills
per a crear el seu quadre.
Volia demostrar que l'art
no ha de ser perfecte i elegant.

Autor: Jean Dubuffet.

Títol de l'obra: **Missions secrètes.**

De l'any 1953.

SALA 5

La múltiple exploració del color

Després de la Segona Guerra Mundial, els artistes van estudiar el color de formes diferents.

Per exemple:

- Van relacionar el color amb el pas del temps.
- Van estudiar que el color pot canviar el significat de les coses que veiem.
- Van usar el color per a crear espais per a pensar.

A la sala 5 hi ha 4 obres en lectura fàcil.

■ Autor: Manolo Millares.

Títol de l'obra: **Cuadro 163.**

Any: 1962.

En aquesta obra l'artista transmet fragilitat i sofriment.

Utilitza una tela gruixuda que es diu arpillera.

Ell talla i cus la tela per a crear superfícies que recorden cossos ferits o **restes arqueològiques**.

Autor: Manolo Millares.

Títol de l'obra: **Cuadro 163.**

Any: 1962.

Restes arqueològiques:
són objectes antics
que es troben sota terra.
Per exemple: ossos,
monedes o parets
de cases.

Ell usa aquesta tela per a explicar les conseqüències de la violència i de la guerra.

- Autor: Eusebio Sempere.
Títol de l'obra: **Relieve luminoso.**
De l'any 1960.

L'artista usa la llum i les figures geomètriques per a crear diferents espais de colors.

Quan observem l'obra
tenim la sensació que la imatge
canvia o es mou.
Aquesta tècnica de fer art es va dir Cinetisme.

- Autor: Manuel Barbadillo.
Títol de l'obra: **Sense títol.**
D'entre els anys 1968 i 1979.

L'artista repetix formes geomètriques en blanc i negre.

Aquestes formes estan molt juntes
i es repetixen moltes vegades.
I quan mirem l'obra,
els nostres ulls veuen que la imatge vibra.

Autor: Eusebio Sempere.
Títol de l'obra:
Relieve luminoso.
De l'any 1960.

Autor: Manuel Barbadillo.
Títol de l'obra: **Sense títol.**
D'entre els anys 1968 i 1979.

■ Autor: José María Yturralde.
Títol de l'obra: **Figura imposible.**
De l'any 1971.

En aquesta obra l'artista usa
els diferents tons d'un únic color.
I així crea una obra que sembla
un espai que no té fi.

L'obra convida a mirar-la amb calma
i pensar sobre la llum i l'espai.
Les obres monocromes usen
un sol color o diferents tons
d'un mateix color.

Les obres monocromes són espais
bonics de contemplar,
que ens ajuden a pensar.

Autor: José María Yturralde.
Títol de l'obra: **Figura imposible.**
De l'any 1971.

SALA 6

El color artificial del Pop Art

El Pop Art va ser un estil d'art.
Els artistes del Pop Art es van fixar
en els colors d'allò que tenia
molt d'èxit entre el públic.

Per exemple:

- La publicitat.
- Els còmics.
- La televisió.
- Les revistes.

Aquests artistes no volien pintar la realitat.
Els van usar colors brillants i molt cridaners
per a expressar idees artificials.

Aquests artistes critiquen que la societat
comprava moltes coses
i això tenia conseqüències.
Aquest tipus de societat
es deia societat de consum.

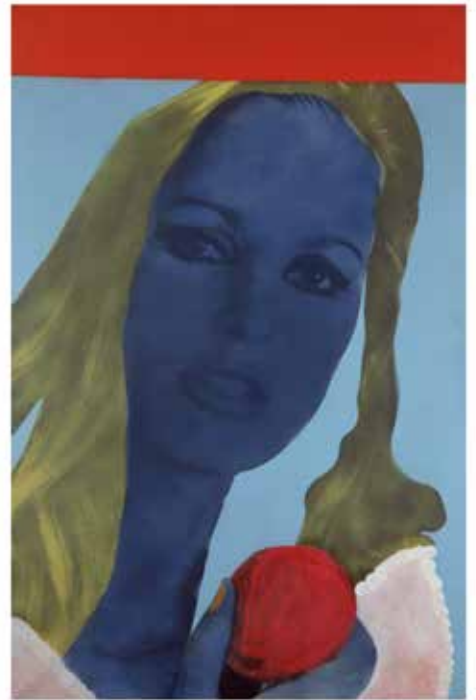
A la sala 6 hi ha 2 obres en lectura fàcil

- Artista: Martial Raysse.
Títol de l'obra: **Visage en bleu.**
De l'any 1963.

Aquesta obra explica que la societat moderna
està obsessionada amb les coses noves.
Sobretot, amb els aparadors de les botigues
i els envasos dels productes que es venen.

És una societat de consum.
Això significa que les persones
compren allò que veuen en els anuncis
per a sentir-se bé.

L'artista explica que els anuncis
utilitzen la imatge de la dona
per a vendre els seus productes.
I és una imatge irreal de la dona,
amb un cos perfecte.

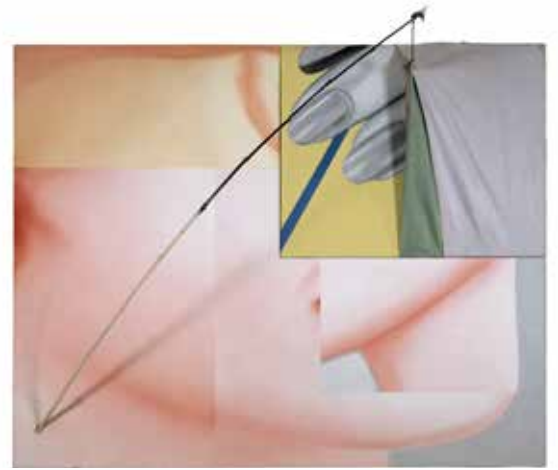
Artista: Martial Raysse.
Títol de l'obra: **Visage en bleu.**
De l'any 1963.

- Artista: James Rosenquist.
Títol de l'obra: **Blue Spark.**
De l'any 1962.

En aquesta obra l'artista pinta
una mà gegant
amb colors molt cridaners.

Aquesta mà és gegant perquè l'artista
vol cridar molt l'atenció
entre el públic.

Aquesta mà pot significar que les botigues
ens ofereixen molts productes
i ens atrapen amb les seues compres.

Artista: James Rosenquist.
Títol de l'obra: **Blue Spark.**
De l'any 1962.

SALA 7

L'art conceptual

L'art conceptual és el tipus d'art
que dona més importància a les idees
que al resultat final de l'obra.

A eixos artistes no els importa
si una obra és lletja o bonica.
Per a ells allò més important
és la idea o pensament
que l'obra transmet.

Per això van deixar d'usar tant el color.
Per fer les seues obres van començar a usar
objectes del carrer o de les fàbriques.
I amb aquests objectes criticaven
els problemes de la societat.

A la sala 7 hi ha 2 obres en lectura fàcil.

■ Artista: Richard Tuttle.

Títol de l'obra : **The Point from the Corner
of the Room III, IV and IX.**

De l'any 1963.

En aquesta obra hi ha 3 objectes en el terra
que semblen teles velles.

L'artista vol exposar la seua obra
d'una forma diferent
a com ho fan els museus.
Per això la deixa en el terra
com si fora qualsevol cosa.
I vol que ens preguntem:
això és art?

■ Artista: Antoni Miralda.

Títol de l'obra: **París, la Cumparsita.**

De l'any 1972.

Aquesta obra té 2 parts:
hi ha un vídeo i un plànol de París.

Artista: Richard Tuttle.

Títol de l'obra : **The Point
from the Corner of the
Room III, IV and IX.**

De l'any 1963.

Artista: Antoni Miralda.

Títol de l'obra: **París, la Cumparsita.**

De l'any 1972.

És un plànol de París diferent.
L'artista el canvia i aquest plànol
ja no servix per a orientar-se
pels carrers de París.

L'artista fa dibuixos, marques i camins
per a assenyalar en el mapa
llocs on grups de persones
han celebrat coses totes juntes.
I ho fa per a poder criticar
el poder polític i militar.

SALA 8

Identitat, màscara i construcció de la imatge

En els anys 70 molts artistes
van usar la fotografia per a reflexionar
sobre la identitat.

La identitat és la forma en què una persona
es veu a si mateixa i entén qui és de veritat.

Les obres d'aquests artistes
mostren la diferència entre:

- La persona real.
- La imatge que els altres
tenen d'eixa persona.

Per a mostrar aquesta diferència
usaven fotos en blanc i negre
o canviaven imatges.

Amb això volen que el públic
pense sobre la construcció
de la identitat.

Per a aquests artistes la identitat
canvia i no és una cosa fixa.

A la sala 8 hi ha 2 obres en lectura fàcil:

- Artista: Darío Villalba.
Títol de l'obra: **Místico**.
De l'any 1974.

L'artista pinta **a l'oli** sobre fotografies
del seu propi cos i la seua cara,
per a explicar que la identitat
és una cosa que canvia.

L'artista mescla foto i pintura
i convertix el seu cos en un espai
per a transmetre pensaments i emocions.
Els colors que usa transmeten
que l'ésser humà està trencat i ferit.

Artista: Darío Villalba.
Títol de l'obra: **Místico**.
De l'any 1974.

A l'oli: és un tipus
de pintura on els
colors es mesclen
amb oli.

■ Artista: Cindy Sherman.

Títol de l'obra: **Untitled Film Still.**

De l'any 1979.

L'artista usa la fotografia en blanc i negre per a presentar estereotips femenins.

Un estereotip és una idea simple que es repetix moltes vegades i no és veritat.

L'artista mostra que la identitat de les dones es fabrica a través de les pel·lícules i la televisió. I que la feminitat és com interpretar un paper en una pel·lícula.

No utilitza el color per 2 raons:

- Perquè vol transmetre una crisi d'identitat.
- Perquè vol representar les obres del cinema clàssic, que eren en blanc i negre.

Artista: Cindy Sherman.

Títol de l'obra:

Untitled Film Still.

De l'any 1979.

SALA 9

Color, matèria i significat

Durant les dècades de 1980 i 1990, alguns artistes van tornar a donar importància a la pintura i als materials que usaven.

Ara, la pintura i els materials activen els nostres records i ens fan pensar d'una altra manera.

A la sala 9 hi ha 2 obres en lectura fàcil:

■ Artista: José María Sicilia.

Títol de l'obra: **Sense títol.**

De l'any 1990.

L'artista crea superfícies quasi blanques.

Les figures que apareixen
quasi no es reconeixen.

Per a ell, allò més important era la llum,
els materials i les sensacions
que produïx l'obra.

L'artista usa cera d'abella i oli
per a crear un efecte transparent
i que el públic es fixe en la llum i la **textura**.

La cera d'abella és un material natural
que es transforma amb el temps.
I per això aquesta obra transmet
el pas del temps i dels records.

Artista: José María Sicilia.

Títol de l'obra: **Sense títol.**

De l'any 1990.

Textura: com és la
superfície d'un objecte
quan el toquem.
Per exemple: si és llis,
suau, rugós.

- Artista: Ángeles Marco.
Títol de l'obra: **Pasadizo de pared.**
De l'any 1989.

L'artista tria diferents materials per a transmetre els seus missatges. Utilitza materials industrials com el ferro i el **cautxú**:

- El ferro ens fa pensar en les grans construccions d'edificis.
- El color plata transmet il·lusions.
- El color negre transmet foscor.

SALA 10

El significat ocult del color

Al llarg de la història de l'art, els colors han servit per a transmetre diferents idees, tradicions i emocions.

Els colors en l'art s'han usat per a:

- Defendre la identitat de grup.
- Criticar que la gent compra massa.
- Per a anar contra les normes.
- Transmetre sensacions diferents.

Hem vist que el significat del color canvia segons l'època i la cultura.

Artista: Ángeles Marco.
Títol de l'obra:
Pasadizo de pared.
De l'any 1989.

Cautxú: és un material flexible que servix per a fer pneumàtics o soles de sabates.

En sala 10 hi ha 2 obres en lectura fàcil:

■ Artista: Ana Peters.

Títol de l'obra: **Teófanes, tríptico de oro.**

De l'any 2004.

L'artista usa el color daurat com l'element principal de l'obra.
Les cultures antigues van relacionar l'or amb els temes sagrats i espirituals.

L'artista agafa aquest significat i l'unix al pas del temps.
L'obra ens fa pensar sobre les coses que duren poc i allò que es queda per a sempre.

L'or de l'obra transmet reflexos.
Aquests reflexos canvien si mires l'obra des de diferents llocs.

■ Artista: Bouchra Khalili.

Títol de l'obra: **The Constellations.**

De l'any 2011.

L'artista usa el color blau com a element principal de la seua obra.
El color blau té diversos significats i cada persona pot agafar el significat que vulga.

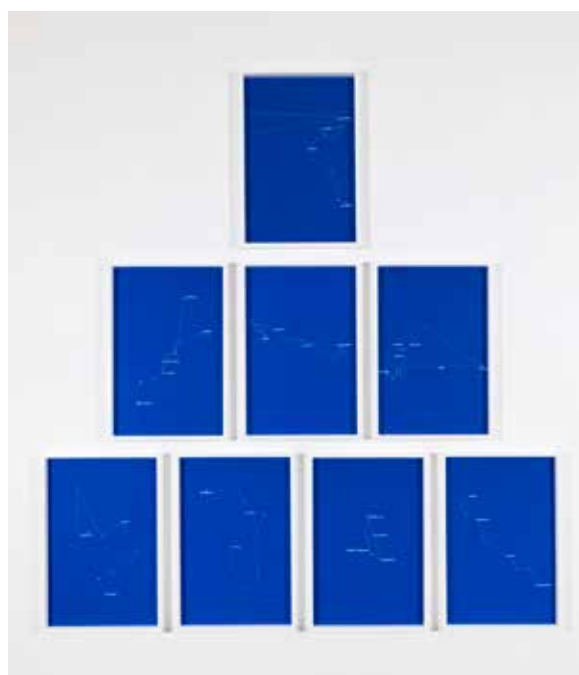

Artista: Ana Peters.

Títol de l'obra:

Teófanes, tríptico de oro.

De l'any 2004.

Artista: Bouchra Khalili.

Títol de l'obra: **The Constellations.**

De l'any 2011.

És un color que relacionem
amb el cel, amb la calma
i amb l'univers.

L'obra reflexiona sobre les experiències
que compartixen les persones.
Identifica a les persones migrants
que viatgen d'un país a un altre,
com si foren **constel·lacions** en el cel.

Ací el blau significa allò que ens unix
i la nostra relació amb el món
que ens envolta.

Constel·lacions:
són un grup
d'estreles que
formen un
dibuix en el cel.

Exposició:

“La Col·lecció de l’IVAM fins hui”

Del 17 de juny 2026 al 23 d’abril 2028

Comissariat:

- Blanca de la Torre
- Marta Arroyo
- Ramon Escrivà
- Mª Jesús Folch
- Yolanda Franco
- Teresa Millet
- Sandra Moros
- Josep Salvador

Un text adaptat i validat per persones amb discapacitat intel·lectual.

Més informació en: <https://www.inclusion-europe.eu/easy-to-read/>

Institut Valencià d’Art Modern. Centre Julio González

Guillem de Castro, 118. 46003 València

Contacte: educacio@ivam.es. T. 963 176 627

GENERALITAT
VALENCIANA

IVAM

